
Den Kærlighed 2

Et skuespil af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Den Kærlighed 2	4
Metadata om værket	4
Titel	6
1. Akt: I	6

Den Kærlighed 2

Kilde Indskrivning af sufflørbog, som findes på Det kgl. Bibliotek, Dramatisk Bibliotek.

Indledning

Kaj Munks modige optræden under okkupationen – bl.a. hans store foredragsvirksomhed med oplæsninger af *Niels Ebbesen* – tiltrak megen opmærksomhed og resulterede i, at både Justitsministeriet, ofte efter kraftig anmodning fra Udenrigsministeriet, og den tyske censur holdt nøje øje med alt det, der kom fra hans pen. Trods forbud og censur fortsatte han med at skrive, så længe han kunne. Året 1942 blev særdeles produktivt, med bl.a. hans selvbiografi, *Foraaret saa sagte kommer*, skrevet på fem uger og afsluttet omkring Sankt Hans. I denne hektiske periode bad teaterdirektør Gerda Christophersen ham indstændigt, om at skrive nogle enaktere med tanke på hendes turné i efterårssæsonen. I slutningen af juni skrev Munk et kort stykke med titlen *Paa Stranden* (her benævnt *Den Kærlighed 1*), men det blev forbudt af tyskerne. Hun fik ellers tilladelse til at bruge det lille "Oxford Snapshot" *Døden* og Richelieu-stykkets (*Kardinalen og Kongen*) første akt, der fik titlen *Der brænder en Ild*, men det var ikke nok til en hel teateraften, hvorfor Munk blev nødt til i al hast at skrive en anden enakter. Dette hastværksarbejde fik navnet *Præsten og Studenten*, og det var en dramatiseret version af en episode fra Munks ungdom, som han kort forinden havde beskrevet i sin erindringsbog. Det drejede sig om en stormfuld diskussion, der førte til et brud mellem ham og Oscar Geismar. Sidstnævnte – der på tilblivelsestidspunktet var præst ved Christiansborg Slotskirke – blev kontaktet, men han nægtede at blive fremstillet på scenen. Munk blev derfor nødt til at skrive en anden enakter. Det blev *Den Kærlighed 2*, et stykke, der ifølge Kaj Munk "virkelig har en Idé". Hvad forfatterens intention angår, kan man næsten betragte denne veloplagede sketch som et modstykke til Ibsens berømte drama *Et Dukkehjem*. Med udgangspunkt i sin korrespondance med Kaj Munk angående dette stykke forklarer Hans Brix, at for Munk at se ville "Kvindens saakaldte Frigørelse og saakaldte Ligestilling med Manden [blive] Europas Undergang".

Skuespillet foregår i et samtidigt borgerligt miljø og handler om et ungt par, hvor kvinden er gravid, men ikke ønsker barnet, og hvor manden har sat deres formue over styr på spekulation og bliver fyret fra sit arbejde. Mod al forventning får dette skæbneslag hende til at skifte mening mht. moderskabet.

Munk mente spøgefuldt, titlen kunne have været: “Nu har vi Raad til Børn, for nu er vi fattige.”

Af paralleller i Munks dramatik bør først og fremmest nævnes skuespilene med en abort-tematik, *Ordet II — En Almanakhistorie* (1934-1935) og *Selvtægt* (1937), men også *Puslespil* (1938), der omhandler et ungt par, som bl.a. har skarpe meningsudvekslinger om moderskab og moderne parforhold, samt *Den Kærlighed 1*.

Denne sketch tilhører de såkaldte “enaktere” i Munks dramatik, og mht. genre er det en slags socialrealistisk stykke, hvis stil og tone minder om dialogerne i *10 Oxford-Snapshots* (1936).

Den Kærlighed 2

Den kærlighed

1. Akt: I

- (1) Betty: *(daser i en hængekøje, læser i en kriminalroman, gaber, smider den væk, blader i en ny, gaber, smider den væk, husj)* Anna.
- (2) Anna: *(ind)* Ja, frue.
- (3) Betty: Se lige på mit armbåndsur, hvor mange klokken er. Kommer herren ikke snart hjem?
- (4) Anna: Den er så godt som halv fire, frue.
- (5) Betty: To timer til. Det er længe. Desværre — Gudskelov, Stik mig en cigaret Anna. *(Da hun får ild på den, finder hun i bunken spredt om hende en ny roman; så er der noget galt ved neglen på en tå. Hun må have fat i neglelakken. Nu strækker hun vrist, studerer foden, udstøder et lille tilfreds suk ved sig selv, søger hen under solsejlet, misser og ser sig hjælpeløs om. Så kommer onkel Peter og tante Amalie)*
- (6) Tante Amalie: Goddag mit lam.
- (7) Betty: Men har du taget tante med her hen, onkel Peter? Det var da vanvittig hyggeligt. Goddag søde tante, goddag. Og tak for sidst. Vi havde det vel nok yndigt henne hos jer. Men Gud, hvordan er det, du mønstrer mig? Er der noget aparte ved mig?
- (8) Amalie: Nej, nej, på ingen måde, min søde pige. Hvor kan du tro. Det var bare din nye kjole, jeg syntes var af et henrivende snit.
- (9) Betty: Men allerkæreste lille tante, det var jo den, jeg havde på hos jer.
- (10) Amalie: Den'. Den? Den? Umuligt, det var den blå. Så sandt der er en Gud i himlen, det var den blå.
- (11) Betty: Nu lyver du. Så vil jeg ikke modsige dig. Jeg ved, hvordan tante er. Hvis det, du er kommet ind på, er sandt, kan man endda få dig fra det. Men lyver du, så er du ikke til at rokke. Det ved jeg nok.
- (12) Amalie: Nej, det er dog et nummer for stift. Det er det jeg siger: Ungdommen nu om dage. Siger jeg ikke også altid det, Peter?
- (13) Peter: Hvad? Jeg hørte ikke. Jo, det siger du. Vist siger du det. Hvad var det du sagde?
- (14) Amalie: Jeg siger, at jeg siger: Ungdommen nu om dage
- (15) Peter: Ja, det er sandt, det siger du. Du siger: Ungdommen nu til dage
- (16) Betty: *(indsmigrende)* Havde jeg ikke denne her kjole på henne hos jer, lille onkel?

- (17) Peter: Joe — — —
- (18) Amalie: Peter.
- (19) Peter: Men du ved jo små Betty, det er mere mit arbejde at se på det inden for kjolen. Kjolen, det er for mig bare noget, der skal trækkes af.
- (20) Betty: Kan du nu ikke holde med mig. Er I bare kommen herfor at gøre mig ked af det, begge to? Amalie
- (21) Amalie: Næ — mit kære barn. Næ, tværtimod. Har gamle grimme tante Amalie været styg ved lille Betty, beder hun om forladelse. Vi kom her rigtignok ikke for at gøre vores lille Betty bedrøvet. Vi kom her for at dele en stor, stor glæde med lille Betty.
- (22) Betty: Hvad i al verden er nu det her for noget, hun slår over i?
- (23) Amalie: Og der har vi søster Jette!
- (24) Henriette: (*ind*) Goddag, goddag.
- (25) Betty: Men Gud, kommer du nu også?
- (26) Henriette: Må jeg ikke nok det?
- (27) Betty: Jo, naturligvis, tante Henriette. Jo, forfærdelig gerne. Jeg synes bare — — — Det er lige som om, der er sammensværgelse i luften. Og hvorfor måler du op og ned op og ned af mig, ligesom den anden før?
- (28) Amalie: Men Betty da. Den anden. Den anden, om din tante Amalie?
- (29) Henriette: Så, så Amalie. Tag dig dog ikke det nær. Forstår du ikke nok — ? Næ, men det gør du vel ikke. Du har jo aldrig — — —
- (30) Amalie: Hvad har jeg aldrig? Jeg ved virkelig ikke noget, jeg aldrig har.
- (31) Betty: Hør, hvis I tre ikke vil have, at jeg skal springe i ti tusinde små bitte atomer og det lige på minuttet, vil I så se, at I kan spytte ud.
- (32) Henriette: Til lykke, min egen søde lille pige.
- (33) Amalie: Til lykke, lille Betty. Til lykke mit barn (*kalder hun ud*) Kom så med blomsterne (*Et bud toner frem med overdådige buketter.*)
- (34) Betty: Hør. Undskyld mig. Men altså nu sætter jeg mig ned.
- (35) Henriette: Åh og sikken en mand du har. Nyt smykke om halsen, hvad? Kommer med gaver til dig hver eneste månedsdag. Han er vel også nok lykkelig nu.
- (36) Betty: Sig mig onkel Peter, har de tabt forstanden, de to damer der?
- (37) Peter: Lille Betty, er en lille skælm.¹ Spiller flink²komedie. Lader lige så uvidende idag som i forgårs. Har ikke den mindste anelse, vel?
- (38) Betty: Anelse? om hvad da, for pokker.

¹skælm: Person, der er snedig, udspekuleret eller fuld af lystige indfald og narrestreger. Det samme som "filur". [ODS]

²flink: Jf. tysk (egentlig betydning: skinnende). Betyder her dygtig. [ODS]

- (39) Amalie: Nej, nu holder mine nerver ikke længere til den komedie. Om at du skal have en lille selvfølkelig.
- (40) Betty: Hvad?
- (41) Peter: Ja, lille fru Betty. Den kvalme, du lod mig undersøge dig for har en ganske naturlig årsag. Også jeg overbringer min lykønskning.
- (42) Betty: Vil I bilde mig ind, at ha- ha- ha-
- (43) Henriette: Der er virkelig ikke noget at le af.
- (44) Betty: For pokker. Få dog så de roser væk, eller hvad er det for lugtestads I er kommet her med. Nej, Nej. Du har taget fejl onkel Peter, det kan aldrig i livet passe.
- (45) Peter: Jo ho, det passer skam — i livet.
- (46) Betty: Du har taget fejl. Hvordan kan du vide det? Man hører så tit, at en læge tager fejl. Du er jo heller ikke ung mere.
- (47) Amalie: Nå, så Peter er ved at blive gammel. Min mand. Du fortjente, jeg gav dig et par på øret, så det sang.
- (48) Henriette: Amalie, behersk dig. Men det er det, at dit ægteskab er barnløst. Jeg ved, at i al den tid, jeg gik med Thomas — — — —
- (49) Amalie: Ja, du gik med Thomas. Det ene barn, du har, altid skal du rive mig i næsen, at jeg har kunnet beherske mig i min ungdom, og ikke begyndte mit ægteskab på samme flanøse³måde som du.
- (50) Henriette: Sagde du flanøse?
- (51) Amalie: Ja, jeg sagde flanøse.
- (52) Henriette: Peter. Vil du få din kone til at opføre sig ordentligt. Man skulle ikke tro, lille Amalie, at du var udgået fra samme hjem som jeg.
- (53) Betty: Onkel Peter, det kan ikke passe vel? Der er i det mindste en mulighed for, at du har taget fejl, ikke også?
- (54) Peter: Det er der skam ikke, mit barn.
- (55) Betty: Åh, nej, jamen jo, det skal der være. Det vil jeg, at der skal være. Kan I da ikke forstå, at jeg er nok i mig selv. Hvad skal jeg med barn? Åh, jeg ulykkelige menneske, hvad skal jeg gøre, hvad skal jeg gribe til?
- (56) Henriette: Jamen lille dyrebare Betty da.
- (57) Amalie: Vor egen kære Betty, så, så, så. Vi troede da ikke, du ville tage det på den måde. I gamle dage kaldte man det da en glædelig begivenhed. Jeg ville gerne have skænket Peter en tre stykker eller i hvert fald to.
- (58) Henriette: Jeg ved, at i den tid, jeg gik med Thomas, det var den lykkeligste tid.
- (59) Amalie: Så?

³flanøse: Jf. fransk "flâneur"; en person der driver om på byens gader i behagelig lediggang, en elegant dagdriver. [ODS]

- (60) Henriette: Ja, det var det, Amalie, Altså den sidste tid i hvert fald, efter at brylluppet og alt det var overstået. I den tid, jeg gik med lille Thomas.
- (61) Betty: Åh, må jeg være fri for Thomas. Thomas og Thomas. Thomas. Jeg bliver vanvittig af Thomas. Gid du aldrig havde fået ham.
- (62) Henriette: Min Thomas, næ, hør nu. Åh.
- (63) Betty: Onkel Peter, sig dog noget — — — De andre to — — — sig dog noget fornuftigt. Du er dog en mand.
- (64) Peter: Ja, ja, min søde pige, hvad er det egentlig, der gør dig så ulykkelig? I er jo glade for hinanden, du og Preben, og I har penge, I er rige, I har råd; det er der mange, der ikke har.
- (65) Betty: Det er ikke det. Det er ikke det.
- (66) Amalie: Jamen hvad er der så at tage på veje for? Gud. Nu går noget op for mig. Betty, Betty, hvor kunne du gøre det?
- (67) Betty: Gøre hvad, hvad har jeg gjort?
- (68) Amalie: Været Preben utro. Det er altså ikke hans barn, du bærer under dit hjerte.
- (69) Betty: Åh, havde jeg bare. Havde jeg — havde jeg — været ham utro, så kunne jeg vel have fundet mig i det, men nu. Den slyngel. Han har udtrykkelig lovet mig, jeg skulle ingen børn få, før jeg selv ville have det, og så — — — nej — nej, — nej. — åh.
- (70) Peter: Jamen om jeg forstår det. Er det fødslen du er bange for, min pige. Det skal du ikke være. Jeg kan berolige dig med, at du er som skabt til at føde.
- (71) Betty: Jamen jeg vil ikke ”føde”, som I kalder det. Jeg føder, når det passer mig, og ellers lader jeg være. Kan I da ikke begribe et muk af det hele. I står der og snakker oldnordisk og det er vel det eneste sprog, I forstår. Kan I da ikke begribe, at jeg er ung, og jeg er smuk, og at vi kun har været gift i 3 år. Jeg vil ikke begynde at lade mig ødelægge allerede nu som avlsdyr.
- (72) Henriette: Avlsdyr. Og moderkaldet.
- (73) Betty: Jeg vil have lov til at være mig selv, jeg vil have lov til at være fri, jeg vil have lov til at nyde min ungdom. Så kan jeg altid få børn, engang når jeg bliver gammel og det ikke gør så meget, hvordan man ser ud, hvis det endelig er nødvendigt med det børneri.
- (74) Henriette: Kunne du ikke prøve at se sagen fra en lidt anden side?
- (75) Betty: Jeg kan ikke udstå børn, det ved du godt tante Amalie; det har vi to talt om før. Uf, deres fedtede fingre, altid skal de komme og klistre på ens tøj, altid hænger der noget under næsen. Og altid lugter der af ble flere villaer væk, hvor der er børn,
- (76) Amalie: Skulle du mon ikke først prøve at tale med Preben?
- (77) Betty: Preben! Det afskum. Han havde lovet mig — — — og så — — — han må jo ganske simpelt have bedraget mig. På det gemeneste, ja, han har bedraget mig. Jeg lader mig skille, det ved Gud, jeg gør, jeg lader mig skille og det idag.

- (78) Henriette: Fald lidt til ro, mit barn og tænk over tingene.
- (79) Betty: Sådan kan en gentleman ikke bære sig ad, vel onkel Peter? Sådan kan en mand da ikke bære sig ad?
- (80) Peter: Næh, det kan han måske vel nok ikke.
- (81) Betty: Åh, I forstår ikke noget af det hele. Hvor er jeg dog ulykkelig. I forstår ikke, hvor forfærdeligt det er for mig, hvor katastrofalt det er. Godt, så skal jeg forklare det: Sagen er – at vi står — åh jeg kan næsten ikke få det sagt, at vi, nej ikke står, men stod lige foran en lystrejse til Italien. Hvordan skal det nu gå med den?
- (82) Amalie: Ja, det er selvfølgelig en skuffelse, lille Betty, det forstår vi jo nok.
- (83) Betty: Vi har bare været i Frankrig og i Norge og i Spanien. Vi har aldrig været i Italien, vi har aldrig rejst om vinteren. Og vinteren er så kedelig herhjemme. Sommeren kan være slem nok. Men vinteren er dog værre. Man går og har ingenting at tage sig til, og dagene er så lange. Og så havde Preben lovet mig — han har fået løfte af sit firma på at få 2 måneder fri til vinter, når han nu ingen sommerferie fik — — og så skulle vi til Venedig og sejle i gondoler, og nu er det hele ødelagt.
- (84) Peter: Du kan godt tåle at rejse alligevel. Barnet har i fosterstadiet egentlig kun godt af bevægelse. Arbejderhustruer føder de sundeste børn.
- (85) Betty: Tror du, jeg skal gå med kommodemave på og være til grin for italienerne? og kaste op i gondolerne? Åh, som jeg havde glædet mig. Og nu er det spoleret alt sammen. Men det skal blive løgn, skal det. Det skal jeg vise ham. Der skal ikke blive noget barn af hos mig. Det skal blive fjernet, skal det. Og så rejser jeg til Italien lige for næsen af ham med en anden. Det skal jeg vise ham. Og så får jeg et barn med den anden. Sådan skal han have det. Hvorfor står I og siger ingenting, når I kan se, hvor ulykkelig jeg er? Åh, havde Mor levet. Havde jeg haft en mor at tale med i stedet for jer to gamle hjerteløse vejviserpæle.
- (86) Amalie: Kære lille Niece, du må ikke gøre os uret. Hverken din tante Jette eller jeg er hjerteløse. Vi forstår dig måske ikke helt, vi tilhører jo også en anden generation, men vi kan jo se, hvor nær du tager dig det, så gør det os selvfølgelig ondt for dig.
- (87) Betty: Du vil hjælpe mig, onkel Peter, sådan at jeg kan blive fri igen. Ikke også? Det vil du?
- (88) Peter: Nej. lille Betty, det kan jeg ikke. Dit barn må du føde.
- (89) Betty: Jamen, når jeg ikke vil. Og hvad så, når jeg har født det? Når man først har børn sammen, så kan man ikke skilles.
- (90) Henriette: Jamen skilles? I elsker jo hinanden, du og Preben.
- (91) Betty: Det er vel ikke sikkert, vi bliver ved med det! I et ægteskab må man have det sådan, at man kan skilles. Ellers er det ikke til at holde ud. Du må hjælpe mig, onkel Peter.
- (92) Peter: Det kan jeg ikke. Det er der ingen læge, her i landet, der kan.

- (93) Betty: Jo der er. Du vil hjælpe mig med at finde en. Du vil i det mindste skaffe mig adressen på en i udlandet.
- (94) Peter: Se, lille Betty — vi må gøre os klart, at når talen er om menneskeliv — —
- (95) Amalie: Peter, tag den pegefinder ned! Lad os være fri for dine antikverede professorforelæsninger, Du ser dog vor søsters lille pige er fortvivlet.
- (96) Henriette: Du må ikke hulke sådan, lille Betty pige. Dine mostre er jo hos dig.
- (97) Peter: Tag dig nu lidt sammen lille Betty. Du er jo dog ikke den eneste, den ulykke er overgået.
- (98) Betty: Bare jeg var død. Åh, bare jeg var død. Jeg havde sådan glædet mig til at se Venedig — — — og nu er det hele spoleret — — — og Preben, som jeg sådan havde stolet på — — — alle siger, han er så korrekt og pålidelig — — — og alt det ækle, vi læser om i aviserne — — — det skal jeg nu selv til at opleve. Aldrig, aldrig havde jeg troet, det skulle blive mig, det gjaldt (*nu hulker også mostrene og Peter ved ikke, hvor han skal gøre af sig selv, han prøver at stryge hende over håret, men tager fingrene til sig og tripper om.*)
- (99) Peter: Dine nerver er jo noget oprevet Betty. Selvfølgelig — — — under sådanne forhold — — — men vi kan hvert fald ikke tænke på operation uden samtykke fra din mand.
- (100) Betty: Fra Preben! Det afskum! Der kommer han inde. Afsted med jer. Jeg skal kradse øjnene ud af hovedet på ham. Nej ud gennem haven med jer, ud gennem lågen, så han ikke ser jer. Bare skynd jer afsted. Herregud gå nu, gå (*de tripper hurtigt ud.*)
- (101) Preben: (*ind*) Goddag Betty.
- (102) Betty: Goddag.
- (103) Preben: Jeg kommer hjem, før jeg plejer. Sagen er — hvad, har du grædt?
- (104) Betty: Hvorfor tror du det?
- (105) Preben: Du ved det allerede — ?
- (106) Betty: Jo tak.
- (107) Preben: Hvad siger du så?

⁴*Det er der ingen Læge, her i Landet, der kan:* Historisk er fosterfordrivelse (provokeret abort) blevet betragtet som manddrab og har i Danmark været underlagt Straffeloven frem til 1970. Siden Sovjetunionen som den første nation indførte ”fri abort”, har man i Danmark diskuteret problematikken politisk. Den første danske svangerskabslov blev vedtaget i 1937 og havde til hovedformål at forhindre abort ved at hjælpe vanskeligt stillede kvinder, så de kunne gennemføre graviditeten og moderskabet. Derfor blev der oprettet en ny statslig institution, Mødrehjælpen, med kontorer over hele landet. Svangerskabsafbrydelse kunne bevilges, hvis 1. der var alvorlig fare for den gravide kvindes liv eller helbred (hvilket omfattede underernæring, udslidthed, depression og selvmordsforsøg), 2. fostret var arveligt belastet, 3. graviditeten var en følge af voldtægt. I 1939 blev loven revideret, således at myndighederne foruden rent medicinske hensyn skulle inddrage den abortsøgende kvindes sociale forhold, hvilket betød, at mængden af ansøgte og bevilligede aborter steg voldsomt. Kaj Munk var en arg modstander af abortlovgivningen og skrev flere avisartikler om emnet. I flere af hans skuespil forekommer også ”fri abort” som tema, bl.a. i ”Selvtægt” og i ”Ordet II – En Almanakhistorie”. [KK]

- (108) Betty: Hvad jeg siger? Jeg siger, du er en sjover. Jeg siger, at — at — at at jeg spytter dig i ansigtet.
- (109) Preben: Jeg har ikke fortjent det bedre, lille Betty. Nu vil du vel ikke leve sammen med mig mere?
- (110) Betty: Ikke en eneste dag.
- (111) Preben: Det forstår jeg godt. Der er ikke noget, der tjener til min undskyldning. Jeg ved ikke, hvordan jeg er begyndt med at komme ind på skråplanet, men det er med den slags ting sådan, at når man har gjort det en gang, så gør man det gang på gang, og så skal det jo ende med, at det går galt. Ved du hele ulykkens omfang?
- (112) Betty: Ja, det tror jeg nok, jeg tør sige.
- (113) Preben: Jeg er forfærdelig ked af det, Betty, det er jo dig det går værst ud over.
- (114) Betty: Ja, det skal Gud vide.
- (115) Preben: Og jeg forstår godt, at du ikke vil have mere med mig at gøre, selvom jeg måske havde håbet — men jeg forstår dig så godt.
- (116) Betty: Græder du?
- (117) Preben: Nej, nej vist ej. Det er bare nogen svedperler. Jeg skyndte mig hjem fra sporvognen. Næ, det er min fejl det hele. Det indrømmer jeg. Men hvor kunne jeg ane, at jeg ikke kunne stole på Clausen?
- (118) Betty: Clausen?
- (119) Preben: Hvordan ved du det egentlig allerede? Er det sagføreren der har ringet?
- (120) Betty: Sagføreren? Hvad har han med det at gøre?
- (121) Preben: Han ringede selv til mig. Men da jeg kom derhen, var han allerede arresteret. At tænke sig, Clausen, overrettsadvokat Clausen, din fars og min fars nabo gennem 40 år! som altid optrådte venlig og beskyttende over for mig! — og så — hele vor formue, Betty, også alle pengene fra din far, hele din arv.
- (122) Betty: Hvad er det?
- (123) Preben: Han har simpelthen soldet dem op. Det var jo det, Betty, at jeg følte mig ikke tilfreds med, hvad vi havde, jeg havde lyst til, at vi skulle være rige, altså virkelig rige, forstår du. Så ville jeg sige min plads op og være helt uafhængig, og så skulle du og jeg rejse og se os om, og alt det, vi havde lyst til. Og jeg stoledede fuldt ud på Clausen. Det var letsindigt, det ved jeg nu. Jeg gav ham nogen af mine egne penge til at spekulere for, og det gik godt, efter hvad han sagde. Og jeg betroede ham flere og flere og tilsidst også af dine. Jeg burde have talt med dig om det. Men jeg regnede med, det var sikkert nok. Jeg har været alt for godtroende har jeg, og nu får jeg min velfortjente straf.
- (124) Betty: Må jeg spørge dig, Preben, Vil det sige, vi ikke ejer een øre mere?
- (125) Preben: Ja, det vil det faktisk.
- (126) Betty: Vi er ligefrem fattige, altså.

- (127) Preben: Ja, ja, huset her, det fik han mig til at tage lån i; det skulle være så klogt, mente han. Ja, Betty, vi ejer ingenting.
- (128) Betty: Fattige. Det må jeg sige. Det er formligt spændende. Det har jeg aldrig prøvet før. Jamen du har da din plads?
- (129) Preben: Det er et gammeldags selskab, jeg har arbejdet hos. Jeg gik til chefen straks da jeg hørte, hvordan det lå, for jeg ville have rent bord. Christensen er af den gamle skole, reel helt igennem, bundhæderlig. Han hørte venligt på mig, og så sagde han: Folk, der spekulerer, har vi ikke brug for i mit firma. — Så jeg har heller ikke stillingen mere. Men jeg må jo kunne finde mig noget. De penge af din fars, dem vil jeg betale tilbage til dig, Betty, så hurtigt, jeg bare kan.
- (130) Betty: Ja, det er godt, Preben, det ved jeg om dig, at du vil.
- (131) Preben: Det piner mig bare så forfærdeligt, at — — — du kom rig til mig, og går fra mig med ingenting. Du er jo ikke vant til at undvære — men så er du jo også ung og smuk, du kan nemt finde dig en anden, som kan blive dig mere værd, end jeg var.
- (132) Betty: Hør dreng, hvordan er det, du sidder og skraber i sandet med tæerne? Du er nok langt nede?
- (133) Preben: Ja, det er jeg, du. Og ærlig talt, jeg er helt skakmat. Næ — jeg har ikke bedraget nogen for noget, det tror jeg ikke. Der er ingen plet på mit navn.
- (134) Betty: Nej!
- (135) Preben: Det vil sige, dig har jeg jo på en måde bedraget. Og kan jeg så gøre det godt for dig igen, tror du så, du kan tilgive mig? Jeg har sådan mistet modet. Jeg har båret mig alt for tåbeligt og godtroende ad. Jeg har mistet tilliden til mig selv. Jeg føler det, som om jeg aldrig kommer til at due til noget mere. Der er ingen fremtid for mig. Men ler du?
- (136) Betty: Det var dog et mærkeligt højtideligt ord. Fremtid. Det er et ord, man bruger om børn, ikke sandt. Børnene er fremtiden, står der i aviserne. Næh, hvor det morer mig, at se dig så lille. Ih, hvor det gør mig glad.
- (137) Preben: Gør det dig ligefrem glad?
- (138) Betty: Ja, det kan du tro, det gør. Så glad, så jeg er nær ved at tude over det. Det er første gang i den tid, vi har kendt hinanden, at du har haft brug for mig.
- (139) Preben: Haft brug for dig? Betty, at du kan sige det!
- (140) Betty: Nåh ja, om natten måske. Det regner vi ikke med. Men sådan rigtig for alvor brug for mig. Det er første gang. — Ja — det er måske overhovedet første gang, at nogen har brug for mig. Og du kan tro, du skal mærke, at du ikke er blevet narret med mig. Det lover jeg dig. Men hvad kan vi to lave? For det skal være noget, vi skal hjælpes ad med. Dengang jeg var lille og vi lå på landet om sommeren, da var jeg egentlig helt flink til at passe bondemandens kyllinger. Tror du ikke, vi skulle begynde med et hønseri til at begynde med?

- (141) Preben: Er det sandt, Betty? Vil du blive hos mig? Foragter du mig ikke? Er du ikke engang vred på mig? — Eller er det bare fordi du er så god? ja, du kan se, jeg er slået ud, og så har du medlidenhed med mig, det er derfor.
- (142) Betty: Fyr, nu er du styg. Vær nu glad, ligesom jeg er glad. De dumme penge, de er ikke værd at tænke på. Det er meget bedre, at vi to holder sammen og holder af hinanden. Gør vi ikke det? Tror du mig ikke, dumme dreng? Vil du have beviser? Skal vi hjælpes ad med at få os et bitte hjem. Et hjem har vi såmænd ikke haft før i al den herlighed og lediggang her — et bitte hjem med alt som der hører til, far og mor og børn.
- (143) Preben: Børn, det vil du jo ikke Betty, og nu har vi heller ikke råd til det.
- (144) Betty: Råd. Nu skal jeg være arbejderkone, og onkel Peter siger, at et barn i foster-tilstand har godt af bevægelse. Arbejderhustruerne føder de sundeste børn. Det siger onkel Peter.
- (145) Preben: Du står og ler og snakker, så du giver mig mit gamle mod tilbage. Nej, et helt nyt mod. Meget bedre end det gamle. Du står her og ler til mig og får mig til at føle mig så rig som aldrig før.
- (146) Betty: Sådan føler jeg mig også. Rig som aldrig før. Det var nok derfor, vi skulle blive fattige. Kom så her med din hånd, dreng, og læg den her. Forstår du så, at du har en fremtid.
- (147) Preben: Betty!